

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Món Solidari

Lleida Ciutat Solidària

**Guia didàctica per a centres educatius
curs 2018-2019**

ÍNDEX

1. Introducció.....	3
2. Objectius de la Guia.....	4
3. Metodologia.....	5
4. Contextualització.....	6
a. ¿Què és el Desenvolupament Sostenible?.....	6
b. L'Agenda de Desenvolupament Sostenible.....	7
• ¿En què es diferencien els ODS dels ODM?	
c. Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).....	8
• ¿Quins són els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible?	
• ODS 16: “Pau, justícia i institucions sòlides”	
PREGUNTES FREQUENTS	
ÚLTIMES NOTÍCIES	
¿QUÈ PUC FER JO?	
5. Activitats.....	20
• 6è de Primària.....	20
• 2on d'ESO.....	29
• Secundària i Batxillerat: “Propostes a la carta”.....	34
6. Avaluació.....	43
7. Enllaços i pàgines d'interès.....	44
8. Annexes.....	45
a. Fitxa dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).....	45
b. Fitxes de les 5 esferes.....	46
c. Explicació de l'exposició dels ODS.....	47

1. INTRODUCCIÓ

La ciutat de Lleida és coneguda com una ciutat emprenedora en el camp de la cooperació al desenvolupament, l'educació per la solidaritat i la diversitat cultural. El coneixement d'aquesta xarxa solidària i de les tasques que estan realitzant són essencials per a que la ciutadania prengui consciència de la problemàtica que s'esdevé arreu del món, com també les seves causes i conseqüències.

En aquest sentit **Món Solidari - Lleida Ciutat Solidària** presenta la seva tercera edició com a referent educatiu anual per a treballar diferents temàtiques vinculades a la solidaritat i la diversitat cultural.

Per a aquesta edició 2018, des de l'Ajuntament de Lleida es proposa tractar a l'aula el tema dels **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS a partir d'ara)**, concretament el **número 16 "Pau, justícia i institucions fortes"**.

Una de les eines de treball es la Guia didàctica que avui us presentem.

2. OBJECTIUS DE LA GUIA

L'objectiu de la Guia “**Món Solidari - Lleida Ciutat Solidària**” és sensibilitzar i donar a conèixer la realitat en la que vivim, en clau de solidaritat. En aquesta tercera edició, l'acte pretén consolidar-se i esdevenir un treball profund i continuat en el temps, on els i les joves prenguin consciència de la realitat que els envolta.

Aquest any es centra en l'ODS 16 “**Pau, justícia i institucions sòlides**”.

Es reflexionarà entorn què són els ODS, la seva importància i la seva implementació des de 2015, i en quina situació actual estem en referència a l'ODS 16.

La finalitat és que es conegui aquesta temàtica a través de la tasca que realitzen les ONGD i els i les professionals d'entitats, a través de les diferents dinàmiques i activitats plantejades en la següent Guia, atansant-nos a la realitat dels ODS.

3. METODOLOGIA

L'Àrea de Cooperació internacional, de la Regidoria de Participació Ciutadana, Drets Civils i Cooperació, realitza aquest any la **3a edició de la Guia Didàctica "Món Solidari - Lleida Ciutat Solidària"** que es durà a terme durant el curs 2018-2019. Aquest any la temàtica versa entorn **l'ODS 16 "Pau, justícia i institucions sòlides"**.

La Guia es presenta com una eina orientativa dirigida al professorat, en la que es proporcionen recursos, arguments i activitats amb la finalitat de treballar amb l'alumnat els ODS mitjançant dinàmiques que afavoreixin la coneixença i incitin a valorar, pensar i concretar consciència crítica.

La Guia didàctica conté tres grans blocs:

1. La contextualització teòrica als ODS, en concret a l'ODS 16. **"Pau, justícia i institucions sòlides"**.
2. La proposta d'activitats formatives: tant per a primària, com per a secundària i batxillerat.
3. Altres enllaços i pàgines d'interès i activitats proposades per altres entitats per a continuar aprofundint en el tema.

La metodologia de la guia és la següent:

- **Flexible:** La Guia proporciona activitats orientatives i obertes. És important que les activitats es treballin de manera prèvia i post a les activitats proposades, però amb la flexibilitat de fer-ho amb les activitats o bé com el centre decideixi millor d'acord amb el seu alumnat.
- **Grupal:** Des de l'Ajuntament de Lleida s'aposta pel treball en grup heterogeni com a eina d'aprenentatge comunitari.
- **En xarxa:** La Guia es recolza amb activitats fóra del centre i en col·laboració amb altres entitats, com és el Circuit dels ODS; així com proporcionant altres materials d'interès.

4. CONTEXTUALITZACIÓ¹

a. ¿QUÈ ÉS EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE?

El **desenvolupament sostenible** s'ha definit com aquell capaç de **satisfer les necessitats del present** sense comprometre la capacitat de les **futures generacions** per a satisfer les seves pròpies necessitats. El desenvolupament sostenible exigeix esforços concertats per a construir un futur inclusiu, sostenible i resilient per a les persones i el planeta.

Per a aconseguir el desenvolupament sostenible és fonamental harmonitzar tres elements bàsics: el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient. Aquests elements estan interrelacionats i són essencials per al benestar de les persones i les societats.

L'eradicació de la pobresa en totes les seves formes és una condició indispensable per a aconseguir el desenvolupament sostenible. A aquest fi, cal promoure el creixement econòmic sostenible, inclusiu i equitatiu, creant majors oportunitats per a tots i totes, reduint les desigualtats, millorant els nivells de vida bàsics, fomentant el desenvolupament social equitatiu i inclusiu i promovent l'ordenació integrada i sostenible dels recursos naturals i els ecosistemes.

¹ Informació extreta de <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/la-agenda-de-desarrollo-sostenible/>

b. L'AGENDA DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Al setembre de 2015, a la *Cimera de Desenvolupament Sostenible*, es va aprovar l'**Agenda 2030**. Aquesta Agenda conté **17 objectius d'aplicació universal** que, des de l'1

de gener de 2016, regeixen els esforços dels països per a aconseguir un **món sostenible per a l'any 2030**.

Els ODS són hereus dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), i busquen ampliar els èxits obtinguts amb ells, així com assolir aquelles fites que no varen ser assolides.

¿En què es diferencien els ODS dels ODM?

- Els ODS tenen un abast més ampli i van més enllà dels ODM, abordant les causes fonamentals de la pobresa i la necessitat universal d'assolir un desenvolupament a favor de totes les persones.
- Els nous objectius són d'aplicació universal per a tots els països, mentre que els ODM únicament estaven dirigits als països en vies de desenvolupament.

Per tant, aquests nous objectius presenten la singularitat d'instar a tots els països, independentment dels seus ingressos, a adoptar mesures per a promoure la prosperitat al mateix temps que protegeixen el planeta. Reconeixen que la nova iniciativa per a acabar amb la pobresa ha d'anar de la mà d'estratègies que afavoreixin el creixement econòmic i abordin una sèrie de necessitats socials, entre les que cal assenyalar l'educació, la salut, la protecció social i les oportunitats laborals, a la vegada que lluiten contra el canvi climàtic i promouen la protecció del medi ambient.

A pesar que els ODS no són jurídicament obligatoris, s'espera que els governs els adoptin com a propis, amb autor responsabilitat i estableixin marcs nacionals pel seu assoliment.

Els països tenen la responsabilitat primordial de seguiment i examen dels progressos aconseguits en el compliment dels objectius.

S'han aconseguit enormes progressos en relació amb el compliment d'aquests, el que demostra el valor d'una agenda unificadora basada en objectius i metes.

No obstant això, malgrat aquests progressos, la pobresa no ha disminuït d'igual manera per a tothom, i molt menys, s'ha eradicat.

c. OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)²

Els 17 ODS de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible - aprovada pels dirigents mundials al setembre de 2015 en una cimera històrica de les Nacions Unides - van entrar en vigor oficialment l'1 de gener de 2016. Amb aquests nous objectius d'aplicació universal, en els propers 15 anys, els països intensificaran els esforços per posar fi a la pobresa en totes les seves formes, reduir la desigualtat i lluitar contra el canvi climàtic, garantint al mateix temps que ningú es quedi enrere.

Els ODS, amb una temporització prevista fins l'any 2030, es concreten amb 169 fites³ de caràcter integrat i indivisible que abasten les esferes econòmica, social i ambiental, així com d'indicadors que avaluen l'assoliment dels objectius proposats.

Els ODS són importants perquè marquen el full de ruta pels propers anys per avançar cap al desenvolupament sostenible.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

² Per a més informació; consultar el fulletó del PNUD (Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament) sobre els ODS:

<http://www.undp.org/content/undp/es/home/librarypage/corporate/sustainable-development-goals-booklet.html>

³ Per a trobar les 169 fites, clica als ODS que apareixen en el següent enllaç

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

Els 17 ODS i l'esfera que els engloba

ESFERA 1: LES PERSONES

1. Posar fi a la pobresa en totes les seves formes a tot el món.
2. Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.
3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom en totes les edats.
4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.
5. Aconseguir la igualtat entre els gèneres i l'apoderament de totes les dones i nenes.

ESFERA 2: EL PLANETA

- 6.- Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva ordenació sostenible i el sanejament per a tothom.
12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.
13. Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes (prenent nota dels acords celebrats en el fòrum de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic).
14. Conservar i utilitzar en forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible.
15. Protegir, restablir i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, efectuar una ordenació sostenible dels boscos, lluitar contra la desertificació, aturar i revertir la degradació de les terres i posar fre a la pèrdua de la diversitat biològica.

ESFERA 3: LA PROSPERITAT

7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom.
8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tothom.
9. Construir infraestructura resiliència, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.
10. Reduir la desigualtat en i entre els països.
11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

ESFERA 4: LA PAU

16. Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tots i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

ESFERA 5: LES ALIANÇES

17. Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'aliança mundial per al desenvolupament sostenible.

A finals de 2014, el Secretari General de les Nacions Unides va presentar l'informe de síntesi titulat *"El camí cap a la dignitat per a 2030"*, que abasta tots els processos i informes relacionats amb l'agenda post-2015, incloses les consultes amb les Nacions Unides.

ODS 16: “Pau, justícia i institucions sòlides”

“Sense pau, estabilitat, drets humans i governabilitat efectiva basada en l’Estat de Dret, no es possible aconseguir el desenvolupament sostenible. Vivim en un món cada dia més dividit. Algunes regions gaudeixen de nivells permanents de pau, seguretat i prosperitat, mentre que d’altres cauen en cicles permanentment eterns de conflicte i violència. De cap manera es tracta de quelcom inevitable i deu ser abordat.

Els alts nivells de violència armada i inseguretat tenen conseqüències destructives per al desenvolupament d’un país, afectant el creixement econòmic i redundant sovint en greuges arrelats que poden estendre’s per generacions. La violència sexual, els delictes, la explotació i la tortura també són fenòmens generalitzats on existeixen conflictes o no hi ha Estat de Dret i els països han de prendre mesures per a protegir als sectors que corren més risc.

Els ODS busquen reduir substancialment totes les formes de violència i treballen amb els governs i les comunitats per a trobar solucions perdurables als conflictes i inseguretat. L’enfortiment de l’Estat de Dret i la promoció dels drets humans és fonamental en aquest procés, així com la reducció del flux d’armes il·lícites i la consolidació de la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governabilitat mundial”⁴.

L’ODS 16 té com a objectiu promoure societats pacífiques i inclusives pel desenvolupament sostenible, facilitar l’accés a la justícia per a totes les persones i construir a tots els nivells institucions eficaces i inclusives que rendeixin comptes.

Per assolir el desenvolupament sostenible és fonamental comptar amb institucions públiques inclusives, participatives i transparents, que recolzin els esforços generals pel desenvolupament i la consolidació de la pau.

Aquest ODS en l’Agenda de Desenvolupament 2030 suposa un avenç, a l’incorporar accions polítiques compromeses amb **els drets humans, la justícia, la responsabilitat** i la transparència. **L’ODS 16 es relaciona amb les normes i principis dels drets humans, i constitueix un punt d’entrada fonamental per involucrar a les institucions nacionals de drets humans en la implementació de la resta dels ODS.**

PREGUNTES FREQUENTS

¿Com s'aplicaran els ODS i, en concret, l'ODS 16?

Mitjançant la *Agenda d'Acció Addis Abeba*, que va ser el resultat de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament, preveu polítiques i mesures concretes per a recolzar l'aplicació de la nova agenda.

El compliment i l'èxit de l'agenda es basaran en les polítiques, plans i programes de desenvolupament sostenible dels països i estaran dirigits per aquests. Els ODS actuaran com una brúixola a l'hora d'harmonitzar els plans nacionals amb els compromisos mundials dels països.

Alguns d'aquests plans per a l'acompliment de l'ODS 16⁵ són:

16.1 Reduir considerablement totes les formes de violència i les taxes de mortalitat connexes a tot el món.

16.2 Posar fi al maltractament, l'explotació, el tràfic, la tortura i totes les formes de violència contra els infants.

16.3 Promoure l'estat de dret en els àmbits nacionals i internacionals, i garantir la igualtat d'accés a la justícia per a totes les persones.

16.4 Per al 2030, reduir de forma significativa el tràfic il·lícit de finances i d'armes, enfortir la recuperació i devolució de béns robats, i lluitar contra totes les formes de delinqüència organitzada.

16.5 Reduir substancialment totes les formes de corrupció i suborn.

16.6 Crear unes institucions eficaces, responsables i transparents a tots els nivells.

16.7 Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells.

16.8 Ampliar i enfortir la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governança mundial.

16.9 Per a 2030, proporcionar l'accés a una identitat jurídica per a totes les persones, en particular mitjançant el registre de naixements.

⁴ Informació extreta de <http://www.undp.org/content/undp/es/home/sustainable-development-goals/goal-16-peace-justice-and-strong-institutions.html>

⁵ http://exteriors.gencat.cat/web/.content/00_DEPARTAMENT/plans/20151014_ODS_cat.pdf

16.10 Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals.

16.11 Enfortir les institucions nacionals pertinents, entre d'altres mitjançant la cooperació internacional, amb vista a realitzar formació a tots els nivells, en particular en els països en desenvolupament, per tal de prevenir la violència i combatre el terrorisme i la delinqüència.

16.12 Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

L'èxit de l'agenda es basarà en la implementació de les polítiques i programes de desenvolupament sostenible dels països i seran dirigits per aquests.

Les estratègies de desenvolupament sostenible assumides com a pròpies pels països i impulsades per ells requereixen estratègies de finançament i mobilització de recursos.

Es preveu que totes les parts interessades: els governs, la societat civil i el sector privat, entre d'altres, contribueixin a l'obtenció de la nova agenda.

¿Com es supervisaran el conjunt dels ODS?

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), materialitzats en 169 fites, es supervisaran a nivell mundial mitjançant un conjunt d'indicadors mundials. El marc d'indicadors mundials serà elaborat pel Grup Interinstitucional i d'Experts sobre els Indicadors dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Els governs també elaboraran els seus propis indicadors nacionals per a col·laborar en el procés de seguiment dels progressos aconseguits en el compliment dels objectius i les fites.

Els caps d'estadística dels Estats Membres estan treballant en la definició de les metes a fi que hi hagi dos indicadors per cada. Hi haurà aproximadament 300 indicadors per a totes les fites.

No obstant, en el cas de les metes que abasten qüestions transversals, es podria reduir el nombre d'indicadors.

Els processos de seguiment i examen es basaran en l'informe anual sobre els progressos en el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible que elaborarà el Secretari General.

Les reunions anuals del Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre el Desenvolupament Sostenible exerciran un paper fonamental a l'hora d'examinar els progressos aconseguits en el compliment dels ODS a nivell mundial. Es supervisaran i examinaran els mitjans d'aplicació dels ODS, tal com s'indica a l'Agenda d'Acció d'Addis Abeba, el document final de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament pel Desenvolupament, per a garantir que es mobilitzin de forma efectiva els recursos financers en suport de la nova agenda de desenvolupament sostenible.

¿Quina és la situació actual? (Última valoració 2017⁶)

Els avenços en la promoció de la pau i la justícia, junt amb els relatius sobre institucions eficaces i inclusives responsables, segueixen sent desiguals entre les regions i dins d'elles. Els conflictes violents han augmentat en els últims anys i algunes guerres estan causant gran nombre de baixes civils, mentre que els homicidis han disminuït lentament i més ciutadans de tot el món tenen un millor accés a la justícia.

Al 2015, entre **5'2 i 6'7 persones de cada 100.000 en tot el món van ser víctimes d'homicidis voluntaris**. Si més no, la tasa d'homicidis ha disminuït en l'últim decenni, la població de certs països d'Amèrica Llatina, Àfrica Subsahariana i Àsia cor un risc major de patir una mort violenta.

Persisteixen diverses formes de violència contra els nens i les nenes, entre elles la disciplina basada en el càstig físic i l'agressió psicològica. Els 76 països (la majoria, en desenvolupament) sobre els que disposa de dades de 2005 a 2016, aproximadament 8 de cada 10 infants d'entre 1 i 14 anys van ser objectiu d'algun tipus d'agressió psicològica o càstig o ambdós, de manera periòdica.

Els països han aconseguit avenços firmes en el relatiu a la detecció de **víctimes de la tracta**, tal i com reflexa el número, cada vegada major, de casos registrats durant l'últim decenni. No obstant, el percentatge de dones i nenes que han patit aquest delicte han retrocedit lentament, de 84% al 2004 al 71% al 2014. En aquell mateix any, el 28% de les víctimes eren menors d'edat. A més, la proporció de víctimes de la tracta de blanques ha disminuït. Tanmateix, el percentatge del tràfic de dones i nenes per a realitzar algun treball forçós ha augmentat.

La **violència sexual** és, tal vegada, una de les violacions més pertorbadores dels drets dels infants. L'existència de casos que no es denuncien i la falta de dades comparables impedeixen comprendre la magnitud real del problema. En 35 països d'ingressos baixos i mitjans que disposen de dades, el percentatge de dones d'edats compreses entre els 18 i els 29 anys que van patir violència sexual per primera vegada abans de complir els 18 anys varia entre els 0% i el 16%.

Les **taxes de presó preventiva** suggereixen que el progrés amb respecte a l'estat de dret i l'accés a la justícia ha anat lent. A nivell mundial, el percentatge de persones detingudes sense haver estat condemnades per un delicte ha restat casi sense canvis (del 32% dels reclusos en el bienni 2003-2005 al 31% en 2013-2015), el que indica que no s'han aconseguit avenços substantius en la capacitat dels sistemes judicials per a processar i jutjar als acusats de manera justa i transparent.

⁶ Informació extreta de <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/peace-justice/>

Els **reglaments i procediments opacs** i ineficients alimenten les oportunitats per a que funcionaris corruptes exigeixin suborns o pagaments extraoficials. Al 2015, més del 18% de les empreses del tot el món van informar que havien rebut, almenys, una sol·licitud de pagament de suborn. Aquesta proporció d'empreses en països d'ingressos baixos i d'ingressos mitjans augmentava al 25%, en comparació amb el 4% en països d'ingressos alts.

Amb la finalitat de proporcionar una base ferma pel desenvolupament, els **pressupostos governamentals** deuen ser integrals, **transparents i realistes**. Si bé la despesa en casi 2 de cada 3 països no va superar el 10% del pressupost nacional original, en més d'1 de cada 7 països es va desviar en almenys un 15%. Tanmateix, la fiabilitat pressupostaria ha millorat amb el temps, doncs al voltant de 8 de cada 10 països d'Àsia Meridional i Àsia Oriental i el Pacífic varen mostrar millores.

El **registre de naixements** és un primer pas cap a la protecció de drets individuals i l'oportunitat que totes les persones puguin accedir a la justícia i als serveis socials. Si bé moltes regions han aconseguit el registre universal o gairebé universal dels naixements, la mitjana mundial és tan sols del 71%, segons les dades dels països disponibles de 2010-2016. Menys de la meitat (46%) dels infants menors de 5 anys d'edat de l'Àfrica Subsahariana van ser registrats al néixer.

La legislació que exigeix **la llibertat d'informació** ha augmentat constantment, però segueix sent preocupant la lentitud o ineficàcia de l'aplicació d'aquestes lleis. Més de 110 països han aprovat lleis i polítiques sobre la llibertat d'informació. Tanmateix, les avaluacions d'experts indiquen que 47 d'aquests països no compten amb disposicions jurídiques clares per a les excepcions a aquest dret, mentre que altres 47 països no tenen disposicions suficients per a l'educació pública.

Les **institucions nacionals independents** de drets humans tenen un paper important per garantir que els Estats compleixin les seves obligacions en matèria de drets humans i de no deixar ningú enrere. A la fi de 2016, el 37% dels països comptaven amb una institució nacional de drets humans que respectava les normes convingudes internacionalment (els Principis de París), mentre que el compliment del 57% dels països havia estat examinat per homòlegs.

ÚLTIMES NOTÍCIES⁷

Us deixem amb algunes de les últimes notícies que es poden trobar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Podeu llegir-les a classe i fomentar el debat, crear un espai de reflexió o submergir-se en una nova recerca.

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible

El 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar la resolució "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible", la nova agenda global per a la sostenibilitat. Amb 17 objectius (coneguts com a ODS) i 169 fites a assolir en l'horitzó de l'any 2030.

Les temàtiques que aborden van des de la pobresa, la fam, la pau, la salut, l'educació, les desigualtats, la inclusió, la prosperitat econòmica, la protecció del planeta, la lluita contra el canvi climàtic, les ciutats i els territoris, l'energia, el consum i la producció sostenibles i la governança.

Font d'informació:

Desenvolupament rural <http://www.desenvolupamentrural.cat/es/noticias/l-agenda-2030-per-al-desenvolupament-sostenible>

Catalunya i els ODS

En la resolució "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible" (2015), l'Assemblea General de les Nacions Unides fa una crida a desenvolupar respostes nacionals ambicioses per implementar l'Agenda 2030.

És per aquest motiu que el Govern de Catalunya, mitjançant el Pla de Govern per a l'XI legislatura, aprovat el mes d'abril del 2016, es va comprometre a elaborar un Pla Nacional d'ODS, per a assegurar la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, i un sistema integrat de fites i indicadors relatius als ODS de les Nacions Unides en matèria de sostenibilitat.

El 14 de febrer de 2017 el Govern de Catalunya va aprovar la creació d'una comissió interdepartamental per a l'elaboració del Pla. El disseny del Pla parteix d'una prova pilot dels objectius ambientals realitzada pel Departament de Territori i Sostenibilitat, a través de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, i de l'informe "L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món" elaborat pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS). L'informe proposa els elements essencials que han de permetre al Govern interpretar la redacció de les fites globals en clau catalana.

FONT: Departament de Territori i Sostenibilitat

⁷ Per a més informació, consultar *NACIONES UNIDAS* <https://news.un.org/es/>

Solo la mitad de las empresas españolas informa sobre Objetivos de Desarrollo Sostenible

Los sectores más transparentes son el tecnológico, el energético y el de la construcción

Solo el 50,3% de las empresas españolas aporta información sobre objetivos de desarrollo sostenible, según el primer informe del "Observatorio de los Objetivos de Desarrollo Sostenible" (ODS) elaborado por la Fundación Bancaria La Caixa y la escuela de negocios Esade. El estudio afirma que los ODS "no impregnan todavía las estrategias de negocio" en el conjunto de las compañías españolas analizadas. Estos objetivos se aprobaron en 2015 por las Naciones Unidas y fueron firmados por 193 países con el compromiso de alcanzarlos en 2030."

Nahiara S. Alonso. Madrid - 16 MAY 2018. El País.

El gobierno Sirio vuelve a las conversaciones de paz de Ginebra el 10 de diciembre⁸

7 Diciembre 2017

El enviado especial de la ONU para Siria, Staffan de Mistura, anunció que, tras tomarse una pausa el pasado fin de semana, la delegación del gobierno de esa nación árabe regresará a Ginebra el 10 de diciembre, para reanudar la ronda de conversaciones de paz que se iniciaron el 28 de octubre.

Staffan de Mistura declaró hoy ante la prensa que las conversaciones entre el gobierno sirio y la oposición continuarán, sin condiciones previas, hasta el próximo 15 de diciembre.

De Mistura señaló que durante estos días discutieron abiertamente con la oposición acerca de dos de los objetivos básicos del encuentro: redactar una nueva constitución y celebrar elecciones supervisadas por Naciones Unidas.

Asimismo, durante el encuentro con la prensa, el responsable de la asistencia humanitaria de la ONU en Siria, Jan Egeland, informó sobre la situación de las 400.000 personas atrapadas en el este de Ghouta, un suburbio sitiado de Damasco, la capital de Siria.

Egeland manifestó que durante los últimos seis meses estuvo tratando de obtener la autorización del gobierno sirio para evacuar a 494 personas que requieren tratamiento médico especializado, entre ellos 3 niños, y pidió una vez más al régimen de Damasco que permita esas evacuaciones.

Fuente: "Noticias ONU" <https://news.un.org/es/story/2017/12/1423602>

⁸ Per a informacions prèvies del conflicte Sirià, consultar els següents enllaços <https://www.elperiodico.com/es/internacional/20160311/siria-las-cinco-etapas-de-los-cinco-anos-de-guerra-4964152> i <https://www.youtube.com/watch?v=LJtUQjJC4a0>

El Consejo de Seguridad debate sobre los retos a la paz y seguridad internacional

ONU/Eskinder Debebe
20 Diciembre 2017

Hoy en día, además de las guerras, hay amenazas no tradicionales como el cambio climático, las hambrunas, las pandemias, el crimen organizado o el tráfico de drogas que pueden exacerbar los conflictos.

En un debate sobre los retos a la paz y la seguridad internacional organizado este miércoles en el Consejo de Seguridad, el Secretario General de la ONU destacó que para hacer frente a estas amenazas hay que adelantarse a los conflictos, no solo responder.

“Es mejor prevenir conflictos que gestionarlos, evita el trágico sufrimiento humano e incluso ahorra dinero”, afirmó Antonio Guterres.

El desarrollo, con la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible como guía, es una de las mejores herramientas para la prevención, recordó el titular de la ONU.

Font: NACIONES UNIDAS <https://news.un.org/es/story/2017/12/1424082>

Tres grandes compañías de inversiones se unen a la lucha contra el cambio climático

La Coalición de Descarbonización de Portafolios, ahora cuenta con 31 inversores que monitorean un total de 800.000 millones de dólares.

12 Diciembre 2017

Tres grandes compañías se unieron este martes a la Coalición de Naciones Unidas que busca reducir la huella de carbono en miles de millones de dólares de inversiones.

El propietario de activos La Caisse de dépôt et placement du Québec, así como los gestores de Sarasin & Partners y SURA Asset Management con sede en América Latina ahora serán parte del grupo de inversionistas que se comprometieron a medir, reportar y reducir su huella de carbono. La Coalición de Descarbonización de las Carteras, ahora cuenta con 31 inversores que monitorean un total de 800.000 millones de dólares. Una cifra que superó dramáticamente el objetivo original del grupo, que era de 100.000 millones en 2015.

El anuncio ocurre cuando líderes mundiales se reúnen en París para la Cumbre One Planet del presidente francés Emmanuel Macron, y envía una fuerte señal sobre la importancia de mitigar el cambio climático.

“Las inversiones con más carbono se traducen en un mayor riesgo, no solo por las posibles tarifas o precios del carbono, sino también por los cambios en la tecnología que pueden dejar atrás a los activos con alto contenido de carbono”, dijo Erik Solheim, director de ONU Medio Ambiente.

La descarbonización de las carteras significa que los inversionistas integran sistémicamente la información relacionada con el carbono, como los ingresos provenientes del combustible fósil, en el diseño de la cartera y la asignación de capital, señalando que el cambio climático y la respuesta corporativa serán críticos para el valor del accionista y los intereses de los inversionistas en el futuro.

“El éxito de la Coalición es una señal clara para los gobiernos y las empresas de que el cambio climático y las estrategias con las que responden las empresas de todos los sectores ya están firmemente en el radar de los mayores inversores del mundo y están allí para quedarse”.”, dijo Solheim.

Las empresas españolas con Objetivos de Desarrollo Sostenible mejoran sus oportunidades de negocio

Las empresas que tienen presentes los objetivos de desarrollo social en su estrategia mejoran su reputación y fortalecen sus relaciones con los clientes, los empleados y los reguladores". Es la principal conclusión del primer estudio del Observatorio de los Objetivos de Desarrollo Social (ODS) de la Fundación Bancaria la Caixa y Esade, que evalúa la contribución de las empresas españolas a la consecución de los ODS propuestos por las Naciones Unidas.

Según el estudio presentado en CaixaForum por Jaume Giró, director general de la Fundación Bancaria la Caixa; Àngel Pes, director del Observatorio de los ODS y presidente de la Red Española del Pacto Mundial; y Àngel Castiñeira, profesor titular del Departamento de Ciencias Sociales de Esade, sólo la mitad de las empresas analizadas aportan información no exclusivamente financiera. Los sectores con más empresas que incluyen los ODS en sus memorias son el tecnológico (el 87,5 %), el energético y el de la construcción (el 70 % en cada caso).

Los sectores con índices más bajos de reporting no financiero son los de bienes y servicios de consumo, la industria y los servicios inmobiliarios, en que solo un tercio de las empresas reportan información no financiera.

Los ODS que más se mencionan son el trabajo decente y crecimiento económico; la acción por el clima; y la industria, innovación e infraestructura. Por el contrario, las políticas de retribución son opacas, así como el valor económico distribuido, especialmente en términos de fiscalidad y retorno a la comunidad.

Estos objetivos, según se desprende del informe, "muestran una estrategia alternativa de crecimiento a largo plazo". Pero sólo es realizable con la "implicación de las empresas y su plena identificación como actores principales de un nuevo modelo de desarrollo que propone hacer mucho más consumiendo menos recursos.

ECONOMÍA.
EL MUNDO. Madrid

Fuente: "Noticias ONU" <https://news.un.org/es/story/2017/12/1423742>

¿QUÈ PUC FER JO?

- **PROMOCIONA ELS ODS:** Descarrega't els *materials de difusió ODM i ODS* d'aquesta web. <http://www.nu.org.bo/objetivos-de-desarrollo-sostenible-ods/>
- **INFORMA'T I PARTICIPA** a les activitats dels ODS que tinguin lloc a la teva ciutat. Tu també pots participar en tallers, cinefòrum i debats.
- **MOBILITZA'T.** El 17 d'octubre, Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa, uneix-te als milions de persones a tot el món que es posen dempeus contra la pobresa. El 16 de novembre, Dia Internacional de la Tolerància, participa al circuit solidari de "Món Solidari – Lleida Ciutat Solidària", que organitza l'Ajuntament de Lleida.
- **ACTUA.** Escribeu cartes als mitjans de comunicació i/o als teus representants i pregunta'ls què estan fent en matèria de solidaritat i/o cooperació i quins són els compromisos que han adquirit respecte als ODS. Exigeix que compleixin. O recolzar processos que millorin la participació dels i les ciutadans/es en les institucions públiques.
- **CUIDA EL MEDI AMBIENT.** Aposta per un consum responsable d'energia i aigua. I recorda't de reciclar i utilitzar sempre que sigui possible el transport públic i mitjans no contaminants com la bici.
- **PROMOU UN CONSUM RESPONSABLE.** Informa't sobre iniciatives com l'agricultura ecològica, les cooperatives de consum conscient o el comerç just.
- **ALÇA LA TEVA VEU.** Si viatges a un país en vies de desenvolupament o si participes en alguna acció de voluntariat en relació amb els ODS, explica la teva història.
- **EL TEU VOT COMPTA.** Si ets major d'edat, quan es celebrin eleccions compara les propostes que es recullen als programes electorals dels partits polítics i mira que es treballi pel creixement econòmic sostenible, inclusiu i equitatiu, creant majors oportunitats per a tots i totes, reduint les desigualtats, millorant els nivells de vida bàsics, fomentant el desenvolupament social equitatiu i inclusiu i promovent l'ordenació integrada i sostenible dels recursos naturals i els ecosistemes

Els responsables del compliment d'aquests ODS són múltiples: Estats, Organismes Internacionals, institucions públiques, etc. ¡Però la societat civil hi te molt a dir! Esdevé important pressionar per a què es faci una profunda reflexió de com s'han assolit i de com s'estan replantejant els ODS pels propers 15 anys.

¡¡TU HI TENS MOLT A DIR!!

Si encara pots i vols fer més...¡dirigeix-te a "La Guía de los vagos para salvar el mundo"!

La Guía de los vagos para salvar el Mundo. Naciones Unidas.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/takeaction/>

5. ACTIVITATS

A continuació us oferim un conjunt d'activitats vivencials, en les que podeu participar o bé organitzar vosaltres mateixos en els vostres centres, d'acord amb l'edat de l'alumnat.

- 6è DE PRIMÀRIA -

A continuació es proposen diverses dinàmiques per a treballar el tema a 6è de primària;

1. ¿QUÈ ÉS AIXÒ DELS ODS?
Data: Setmana del 29 d'octubre al 2 de novembre de 2018
Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.
Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació
Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.
Lloc: CEIPS participants
Nº participants: 30 joves.
Temps: 1 hora.
Objectiu: - Iniciar-se en el coneixement dels ODS, especialment l'ODS 16.
Recursos: - Classe - Taules i cadires - Pissarra i guix - Fitxa dels 17 ODS (veure annex a) - Fitxes de les 5 esferes (veure annex b) - Pc, projector, pantalla, altaveus. - Internet i els curts.
Descripció: Iniciarem el taller amb el visionat d'un curt introductor, amb el que l'alumnat pot iniciar-se en el coneixement sobre els ODS i tenir una visió general d'aquests.

El curt proposat és “*Los Objetivos de Desarrollo Sostenible – qué son y cómo alcanzarlos*” <https://www.youtube.com/watch?v=MCKH5xk8X-g>. Tanmateix podeu escollir entre els diferents curtsmetratges penjats a Internet en referència als ODS: https://www.youtube.com/results?search_query=que+son+els+ODS.

A l'acabar el curtsmetratge, el o la professor/a divideix el grup classe en subgrups de 4-5 alumnes, i els hi proporciona, a cada grup, els 17 objectius retallats com també 5 folis, un amb cada esfera. Cal que en un temps aproximat de 15-20 minuts cada subgrup col·loqui els objectius dins l'esfera en la que creu que en forma part. Finalment, es posarà en comú els resultats de cada subgrup i el o la professora ajudarà a redistribuir els ODS si es necessari. Cal acompanyar aquesta dinàmica amb notes explicatives que aclareixin i facin de guia a l'alumnat.

Una altra versió de la dinàmica seria dividir el grup classe en 5 subgrups, i proporcionar-los-hi una esfera a cadascun d'ells. Tenint en mà els 17 ODS cal que col·loquin a la seva esfera només aquells que en formin part.

Concloïem la sessió demanant als i les joves que durant aquesta setmana reflexionin i busquin material sobre temes de pau, justícia i institucions sòlids, per tal de reprendre el tema en sessions posteriors.

Si es disposa de més dies, o es vol profunditzar en el coneixement dels ODS mitjançant dinàmiques participatives, es pot recórrer al material de l'ONGD VOLS, activitat de 5é i 6é de primària. Com també als curtsmetratges sobre les esferes, els quals són concisos i molt aclaridors. Aquests són:

Esfera 1: <https://www.youtube.com/watch?v=QxjAsxRPFZs>

Esfera 2: <https://www.youtube.com/watch?v=3KlaluQT3Kc>

Esfera 3: <https://www.youtube.com/watch?v=WGbWDWWZbjY>

Esfera 4: <https://www.youtube.com/watch?v=pii0Eq1IUTE>

Esfera 5: <https://www.youtube.com/watch?v=NC9BWeQqfSM>

GUÍA PER A DOCENTS – EL SECRET D'UN MÓN MILLOR. 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Edita ONGD *Solidaridad* Don Bosco.

ONG Vols <http://ongvols.org/ca/>

2. EXPOSICIÓ DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Data: del 29 d'octubre al 26 de novembre de 2018

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6é de primària de totes les escoles de Lleida.

Lloc: Centre Cívic de Balafia - Vestíbul

Nº participants: 30 joves.
Temps: 1 hora
Objectiu: - Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament sostenible. - Donar a conèixer el treball que les diferents Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament Sostenible (ONGDS) de Lleida porten a terme sobre els ODS.
Recursos: - Professorat - Alumnat - Exposició ODS - Explicació de l'exposició: "OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS) – DE LLEIDA AL MÓN" (veure annex c)
Descripció: L'activitat es durà a terme al Centre Cívic de Balàfia, del 29 d'octubre al 26 de novembre. En aquesta exposició els i les joves coneixeran els projectes que, tant l'Ajuntament de Lleida com les diferents ONGD de Lleida, duen a terme a diferents països dels sud. Aquesta pot ser visitada de forma lliure pel professorat i l'alumnat, com també hi ha la possibilitat de esdevenir una activitat guiada per part de la tècnica de cooperació de l'Ajuntament de Lleida.

3. LLIBRE SOLIDARI- MERCADET D'INTERCANVI

Data: Setmana del 5 al 12 de novembre de 2018
Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.
Implementa: El professorat
Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.
Lloc: CEIPS participants
Nº participants: 30 joves.
Temps: 45 minuts
Objectiu: - Compartir cultura amb un missatge de solidaritat.
Recursos: - Professorat i alumnat - Llibre - Retolador - Aula, taules i cadires

Descripció:

Reprement la proposta de buscar informació sobre l'ODS, especialment l'ODS16, s'inicia el debat sobre el tema a l'aula. Es demana que pensin en el recull que han fet durant aquesta setmana, què és per ells/es la pau i/o la justícia. A continuació poden compartir amb la resta de companys/es de classe, ja sigui via oral com via escrita, el seu missatge de pau i justícia. Finalment, escriuran aquell missatge al llibre que donaran al Mercadet de l'intercanvi. El/la professor/a recollirà els llibres en una caixa i el 14 de novembre el personal tècnic de la Regidoria els recollirà a l'escola.

Cal que el professorat revisi que els llibres estiguin en bon estat i siguin adequats a l'edat i motivadors (evitant llibres inadequats per motius diversos).

4. CIRCUIT SOLIDARI

Data: Divendres 16 de Novembre de 2018

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida. Amb la col·laboració de diverses ONGD.

Implementa: Tècniques de cooperació i ONGD participants

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.

Lloc: Plaça Sant Joan, Lleida.

Nº participants: A determinar per grups.

Temps: 1'30 hores

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Donar a conèixer el treball que les diferents Organitzacions No Governamentals (ONG) de Lleida que duen a terme activitats sobre els ODS.

Recursos:

- Llibre d'intercanvi (recollit amb anterioritat).
- Mapa de la gimcana
- Alumnat
- Infraestructura i material del circuit
- ONGD participants

Descripció:

L'activitat es durà a terme divendres 16 de novembre de 2018, coincidint amb el Dia Internacional de la Tolerància, durant tot el dia. Aquesta activitat es compondrà per dos espais diferenciats;

1. Circuit Solidari

Dirigit a les escoles, s'establiran tres torns:

- de 9:30h a 11h (a les 11h s'oferirà galetes amb xocolata per esmorzar)
- d'11h a 12.30h (a les 11h s'oferirà galetes amb xocolata per esmorzar)
- de 15.30h a 16:30h. (a les 16:30h s'oferirà galetes amb xocolata per berenar)

En grups de 10-12 alumnes, 3 grups per classe, (amb un total de tres escoles per torn, és a dir, 9 grups alhora) s'iniciarà el Circuit Solidari vivencial amb les diferents entitats vinculades a l'ODS 16: "Justícia, pau i institucions sòlides".

La diada obrirà amb el visionat d'un curtmetratge als baixos de plaça Sant Joan i l'explicació de la dinàmica del Circuit. Seguidament cada grup començarà el circuit per una paradeta d'ONGD, i anirà passant per la resta de paradetes, per acabar a la Paeria amb l'exposició "Dones Refugiades de Palestina: 7 dècades de Resiliència i Dignitat".

Finalment, l'ideal seria la valoració del Circuit de manera conjunta amb els diferents grups dels torns però, per tal de ser més pràctics, cada grup passarà per l'última paradeta, de les tècniques de Cooperació, on es posaran en comú les conclusions del Circuit. Aquestes conclusions s'escriuran en un mural, ja sigui amb el suport d'una fitxa trencaclosques com a *post-its* o altres, creant un mural conjunt. Finalitzarem l'espai del Circuit amb una fotografia grupal i un *hashtag* de la diada, per poder compartir amb els CEIPS participants.

Les ONG que col·laboren enguany en el circuit solidari són 7 entitats que treballen per la Pau, els Drets Humans i la no violència. Cada entitat donarà a conèixer el treball que fan vers l'ODS 16.

Es proposa una activitat el més vivencial possible.

2. Espai de lleure lliure

Un cop acabat el Circuit, els joves passaran per la paradeta d'intercanvi de llibres i per la paradeta de creació de la xapa (aquesta última opcional).

- Mercat d'intercanvi de llibres

Activitat que permet a l'alumnat intercanviar un llibre de lectura amb un missatge entorn a la tolerància, prèviament treballat a l'aula, el mateix dia del circuit. Aquell dia, hi haurà una taula on estaran els llibres de totes les escoles participants i on es podrà agafar un llibre d'un alumne/a d'una altra escola, a canvi d'un tiquet simbòlic. Han de ser llibres en bon estat, adequats a l'edat i motivadors (evitant llibres de text o inadequats).

- Taller de xapes

Un espai on poder-se configurar una xapa relacionada amb els ODS, allò après, curiositats, o emocions trobades aquell dia, sota la consigna: "Jo puc.....". A tall d'exemple "Jo puc ser exemple de pau". Abans de finalitzar el circuit, cada jove s'endurà un estoig agraït la seva participació.

- **Emorzar/Berenar.** S'acabarà l'espai amb l'esmorzar dels i les participants.

*Si esteu interessats/es en participar amb la vostra escola, o rebre més informació sobre l'activitat, fiqueu-vos en contacte amb: cooperacio@paeria.cat o al telèfon 973700457

5. CINEFÒRUM PER A LA PAU

Data: 30 de Gener de 2019 (Dia Internacional de la Pau)

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.

Lloc: CEIPS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 1h aproximadament

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la pau.

Recursos:

- Recull de curts
- . Pc, projector i altaveus.
- Aula, cadires.
- Alumnat i professorat.

Descripció:

L'activitat és el visionat d'un Cinefòrum per la Pau, a partir de diferents curtsmetratges de l'ONGD Fundació per la Pau.

El curts proposats, adequats als i les joves de 6é de primària, són el següents:

- *Rambo no, mambo!* (2:49'), https://www.youtube.com/watch?v=P0AhYLcD_IU, treballa la cultura de la pau a través de la música.
- *Con las armas nadie gana* (1:19'), <https://www.youtube.com/watch?v=fFMN157gSI8>, treballa la consciència que les armes només poden conduir a la destrucció.
- *Diàleg* (4:10'), <https://www.youtube.com/watch?v=9bv8OFIUCgc>, treballa la cultura de la pau i la resolució de conflictes a través del diàleg.

- *Dóna forma-color-PAU al teu diàleg* (3:52'), <https://www.youtube.com/watch?v=rBAFH0WZR00>, treballa el bon diàleg a partir de l'acceptació de la diversitat.

El professorat pot escollir reproduir tots els curts en aquest ordre, o bé, escollir-ne només algun d'ells, segons la disponibilitat de temps.

Un cop acabats els curts, s'inicia el debat.

6. DINÀMICA PER A LA JUSTÍCIA

Data: Març de 2019

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.

Lloc: CEIPS participants

Nº participants: Grup classe

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la justícia.

Recursos:

- Estris motivadors (petites joguines), dolços (xuxeries, galetes, etc.), adhesius, bolígrafs, altres.
- Alumnes i professorat.
- Aula, taules i cadires.
- Pissarra.

Descripció:

El professor/a prèviament ha reunit una quantitat suficient d'estris/dolços/adhesius/bolígrafs, etc. Quan els i les alumnes entrin a l'aula, es distribueix inequitàtivament els estris/dolços/adhesius/bolígrafs/etc. Alguns alumnes tindran molt, mentre d'altres tindran poc o res. La persona dinamitzadora conserva la majoria d'estris/dolços/adhesius/bolígrafs, etc.

Una vegada que tots els i les alumnes s'hagin assegut, la persona dinamitzadora pregunta: "És això just?". Anima als estudiants a debatre això com a equip. És important que expressin com se senten respecte a la quantitats repartides.

Expliqueu, per exemple, que vostè s'ha quedat amb la major part perquè és el de més edat.

Pregunti si pensa que això és just i si vostè hauria de redistribuir els estris/dolços/adhesius/bolígrafs, etc. en base a això.

Introduïu la idea de la desigualtat social com el tema d'aquesta lliçó. Aquesta definició podria ser d'utilitat: "Una realitat en que les persones no són iguals entre elles, degut a que alguns col·lectius tenen més oportunitats, poder, diners, etc. que d'altres "

(font: Diccionari MacMillan)

Una altra versió, és (i la que es proposa):

El professor/a prèviament ha reunit una quantitat suficient de fulls/bolígrafs/l·lapisos/gomes/guixos, i redistribuït de manera inequívoca entre les taules que ocupen els i les joves de l'aula (encara no presents a l'aula).

Quan els i les alumnes entrin a l'aula, el o la professora informa que avui no es necessari que facin ús del seu material perquè ell/a els hi ha proporcionat damunt de la seva taula (assegurar-se de deixar les motxilles apartades, on no puguin recórrer al seu material). Inicien la classe. Durant aquesta es demana la participació dels i les joves, ja sigui fent apunts o sortint a la pissarra. Aquella persona que no disposi de material, no se li proporcionarà i d'alguna manera, quedarà exclosa de la dinàmica normal de la classe, cosa de la que haurà de ser informat/ada pel professor/a.

El o la professor/a cal que es dediqui a observar la classe i les seves reaccions individuals, així com també els rols que n'apareixen (el que es queixa agressivament, el que ho fa passivament, assertivament, el o la que no diu res, el o la defensora del poble, etc.)

Un cop que els joves se'n adonin de la dinàmica del o la professora (10 o 15 minuts màxim), s'entra en debat amb, per exemple, les següents preguntes:

- "¿Cóm us heu sentit?; ¿És això just?; ¿Què voldríeu haver fet?; ¿Quina podria haver estat la solució?; ¿Podeu imaginar això a nivell mundial?; ¿Què hi podem fer?"; etc.

Es treuen conclusions grupals.

7. DINÀMICA SOBRE LES ENTITATS SÒLIDES

Data: Maig de 2019

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 6è de primària de totes les escoles de Lleida.

Lloc: CEIPS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 1 hora

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de les entitats sòlides.

Recursos:

- Aula, alumnat.
- Professorat

- Pissarra i guix
- Pòsits verds i pòsits vermells/roses/taronges

Descripció:

Per tal de treballar el tema de les entitats sòlides amb aquest col·lectiu, s'introduirà el tema a partir d'una dinàmica sobre la confiança. La dinàmica o dinàmiques, segons la quantitat que es vulgui implementar, són:

DINÀMICA 1: CONFIA EN MI

Objectiu: Afavorir la confiança, la cohesió grupal i la cooperació.

Participants: Grup classe.

Material: Cap

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: Tot el grup en cercle, es donen de les mans, amb les cames una mica obertes i separades fins a tenir els braços estirats. El grup s'enumera de l'1 al 2.

Les persones que tenen el número 1 fan cap a davant, les persones que tenen el número 2 cal a endarrere. La parella del davant ha de deixar-se caure cap a darrera, confiant que la seva parella l'agafarà evitant que caigui a terra i es faci mal. Un cop aconseguit es poden intercanviar els papers.

DINÀMICA 2: POSITIU I NEGATIU

Objectiu: Afavorir la confiança.

Participants: Grup classe.

Material: Cap

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: Reprenent la dinàmica anterior es reparteix un pòsit verd i un vermell a cada jove. Cal que durant uns minuts, cada jove de manera individual, pensi en una característica personal positiva, cal tenir, o quina negativa, i cal evitar, en relació a confiança. Un cop ho té, ho enganxa a la pissarra i ho posa en comú, si vol.

Quan estiguin tots els pòsits, el o la professora sí ho posa en comú.

DINÀMICA 3: I TU, ¿QUÈ N'OPINES?

Objectiu: Afavorir la confiança.

Participants: Grup classe.

Material: Cap

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: Reprenent les dinàmiques anteriors, i com a conclusió, es fa l'avaluació i conclusions finals: "*¿Quines dificultats s'han produït?; ¿Quins problemes hi ha a la vida real per confiar en algú, o en una empresa, o en una entitat? ¿En comparació a la dinàmica, per quins motius no podem confiar en una empresa?; ¿Què ens caldria, quina seria la solució?*" Es revisen els pòsits a favor i en contra de la confiança que han expressat els i les joves, s'inclouen totes aquelles preguntes que el/la professor/a extregui de la realització de les dinàmiques i s'obra el debat sobre les entitats sòlides-transparentes. S'extreuen les conclusions finals.

- 2ON D'ESO -

A continuació es proposen diverses dinàmiques per a treballar el tema a 2on d'ESO;

1. ¿QUÈ ÉS AIXÒ DELS ODS?
Data: Setmana del 29 d'octubre al 2 de novembre de 2018
Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.
Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació
Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 2on d'ESO de tots els instituts de Lleida.
Lloc: INS participants
Nº participants: 30 joves.
Temps: 1 hora.
Objectiu: - Iniciar-se en el coneixement dels ODS, especialment l'ODS 16.
Recursos: - Classe - Taules i cadires - Pissarra i guix - Fitxa dels 17 ODS (veure annex a) - Fitxes de les 5 esferes (veure annex b) - Pc, projector, pantalla, altaveus. - Internet i els curts.
Descripció: Iniciarem el taller amb el visionat d'un curt introductori, amb el que l'alumnat pot iniciar-se en el coneixement sobre els ODS i tenir una visió general d'aquests. El curt proposat és " <i>Los Objetivos de Desarrollo Sostenible – qué son y cómo alcanzarlos</i> " https://www.youtube.com/watch?v=MCKH5xk8X-g . Tanmateix podeu escollir entre els diferents curtsmetratges penjats a Internet en referència als ODS: https://www.youtube.com/results?search_query=que+son+els+ODS . A l'acabar el curtsmetratge, el o la professor/a divideix el grup classe en subgrups de 4-5 alumnes, i els hi proporciona, a cada grup, els 17 objectius retallats com també 5 folis, un amb cada esfera. Cal que en un temps aproximat de 15-20 minuts cada subgrup col·loqui els objectius dins l'esfera en la que creu que en forma part. Finalment, es posarà en comú els resultats de cada subgrup i el o la professora ajudarà a redistribuir els ODS si es necessari.

Cal acompanyar aquesta dinàmica amb notes explicatives que aclareixin i facin de guia a l'alumnat.

Una altra versió de la dinàmica seria dividir el grup classe en 5 subgrups, i proporcionar-los-hi una esfera a cadascun d'ells. Tenint en mà els 17 ODS cal que col·loquin a la seva esfera només aquells que en formin part.

Concloïem la sessió demanant als i les joves que durant aquesta setmana reflexionin i busquin material sobre temes de pau, justícia i institucions sòlids, per tal de reprendre el tema en sessions posteriors.

Si es disposa de més dies, o es vol profunditzar en el coneixement dels ODS mitjançant dinàmiques participatives, es pot recórrer al material de l'**ONGD VOLS**, activitat de 5é i 6é de primària. Com també als curmetratges sobre les esferes, els quals són concisos i molt aclaridors.

Aquests són:

Esfera 1: <https://www.youtube.com/watch?v=QxjAsxRPFZs>

Esfera 2: <https://www.youtube.com/watch?v=3KlaluQT3Kc>

Esfera 3: <https://www.youtube.com/watch?v=WGbWDWWZbjY>

Esfera 4: <https://www.youtube.com/watch?v=pii0Eq1IUTE>

Esfera 5: <https://www.youtube.com/watch?v=NC9BWeQqfSM>

GUÍA PER A DOCENTS – EL SECRET D'UN MÓN MILLOR. 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Edita ONGD *Solidaridad* Don Bosco.

ONG Vols <http://ongvols.org/ca/>

2. EXPOSICIÓ DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Data: del 29 d'octubre al 26 de novembre de 2018

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 2on d'ESO de tots els instituts de Lleida.

Lloc: Centre Cívic de Balafia - Vestíbul

Nº participants: 30 joves.

Temps: 1 hora

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament sostenible.
- Donar a conèixer el treball que les diferents Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament Sostenible (ONGDS) de Lleida porten a terme sobre els ODS.

Recursos:

- Professorat
- Alumnat

- Exposició ODS
- Explicació de l'exposició: "OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS) – DE LLEIDA AL MÓN" (veure annex c)

Descripció:

L'activitat es durà a terme al Centre Cívic de Balàfia, del 29 d'octubre al 26 de novembre.
En aquesta exposició els i les joves coneixeran els projectes que, tant l'Ajuntament de Lleida com les diferents ONGD de Lleida, duen a terme a diferents països dels sud.
Aquesta pot ser visitada de forma lliure pel professorat i l'alumnat, com també hi ha la possibilitat de esdevenir una activitat guiada per part de la tècnica de cooperació de l'Ajuntament de Lleida.

3. CINEFÒRUM PER LA PAU

Data: 30 de Gener de 2019 (Dia Internacional de la Pau)

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 2on d'ESO de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 2h aproximadament (dues classes)

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la pau.

Recursos:

- Recull de curts
- . Pc, projector i altaveus.
- Aula, cadires.
- Alumnat i professorat.

Descripció:

L'activitat és el visionat d'un Cinefòrum per la Pau.
Les pel·lícules que es proposen, adequades als i les joves de 2on d'E.S.O., són les següents;
Construcció d'una cultura de pau:

- *Ciudad de Dios*, de Fernando Meirelles i Katia Lund (2002)

 El camí de la no-violència:

- *Los educadores*, de Hans Weingartner (2005)

 Conflictes armats:

- *La vida es bella*, de Roberto Benigni (1999)

 Crítica i anàlisi de la violència:

- *El Bola*, d'Achero Mañas (2000)

Un cop acabada la pel·lícula, s'inicia el debat.

4. TEATRE SOLIDARI

Data: 27 de Març o 3 d'Abril de 2019, en torn de 10h o de 12h del matí (Cal reserva prèvia)

Organitza: Aula Municipal de Teatre i Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: Aula Municipal de Teatre

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 2on d'ESO de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 2h aproximadament

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret en relació a la pau i a la just

Recursos:

- Reserva
- Alumnat
- Professorat

Descripció:

L'activitat és el visionat d'una obra de teatre el matí dels dies 27 de març o 3 d'abril, en torn de 10h o de 12h, prèvia reserva, al Teatre de l'Escorxador de Lleida.

Aquesta obra tractarà el tema dels ODS, en concret de l'ODS 16, d'una manera amena, fàcil, divertida i entenedora entre els mateixos/es adolescents.

*Si esteu interessats/es en participar amb el vostre institut, o rebre més informació sobre l'activitat, fiqueu-vos en contacte amb: cooperacio@paeria.cat o al telèfon 973700457

5. DINÀMICA SOBRE LA JUSTÍCIA I LES ENTITATS SÓLIDES

Data: Maig de 2019

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de 2on d'ESO de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 45 minuts

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la justícia i les entitats sòlides.

Recursos:

- Aula
- Alumnat i professorat
- Fulls/bolígrafs/llapis/gomes/guixos
- Pissarra i guix
- Pòsits verds i pòsits vermells/roses/taronges

Descripció:

Per tal de treballar el tema de la justícia i les entitats sòlides amb aquest col·lectiu, s'introduirà el tema a partir de dues dinàmiques que enceten el tema. Aquestes són:

Justícia: ¿ÉS AIXÒ JUST?

Objectiu: Patir i debatre el tema de la justícia

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: El professor/a prèviament ha reunit una quantitat suficient de fulls/bolígrafs/llapisos/gomes/guixos, i redistribuït de manera inequitàtiva entre les taules que ocupen els i les joves de l'aula (encara no presents a l'aula).

Quan els i les alumnes entrin a l'aula, el o la professora informa que avui no es necessari que facin ús del seu material perquè ell/a els hi ha proporcionat damunt de la seva taula (assegurar-se de deixar les motxilles apartades, on no puguin recórrer al seu material). Inicien la classe.

Durant aquesta es demana la participació dels i les joves, ja sigui fent apunts o sortint a la pissarra. Aquella persona que no disposi de material, no se li proporcionarà i d'alguna manera, quedarà exclosa de la dinàmica normal de la classe, cosa de la que haurà de ser informat/ada pel professor/a.

El o la professor/a cal que es dediqui a observar la classe i les seves reaccions individuals, així com també els rols que n'apareixen (el que es queixa agressivament, el que ho fa passivament, assertivament, el o la que no diu res, el o la defensora del poble, etc.).

Un cop que els joves se'n adonin de la dinàmica del o la professora (10 o 15 minuts màxim), s'entra en debat amb, per exemple, les següents preguntes:

- "¿Cóm us heu sentit?; ¿És això just?; ¿Què voldríeu haver fet?; ¿Quina podria haver estat la solució?; ¿Podeu imaginar això a nivell mundial?; ¿Què hi podem fer?", etc.

Es treuen conclusions grupals.

Entitats sòlides: POSITIU I NEGATIU

Objectiu: Afavorir la confiança.

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: Reprenent la dinàmica anterior es reparteix un pòsit verd i un vermell a cada jove. Cal que durant uns minuts, cada jove de manera individual, pensi en una característica personal positiva, cal tenir, o quina negativa, i cal evitar, en relació a confiança.

Un cop ho té, ho enganxa a la pissarra i ho posa en comú, si vol.

Quan estiguin tots els pòsits, el o la professora sí ho posa en comú.

Es pot fer una conclusió final relacionant les temàtiques de les diferents dinàmiques, en relació a l'ODS 16. Temporalitzat en els 5 minuts finals.

- Secundària i Batxillerat: “Propostes a la carta” -

A continuació es proposen diverses dinàmiques per treballar el tema a secundària i batxillerat;

1. VISITA A L'EXPOSICIÓ DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)
Data: del 29 d'octubre al 26 de novembre de 2018
Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.
Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació
Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.
Lloc: Centre Cívic de Balafia
Nº participants: 30 joves, dividit en dos subgrups de 15 persones.
Temps: 1 hora
Objectiu: <ul style="list-style-type: none"> - Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament sostenible. - Donar a conèixer el treball que les diferents Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament Sostenible (ONGDS) de Lleida porten a terme sobre els ODS.
Recursos: <ul style="list-style-type: none"> - Professorat - Tècnica de cooperació - Alumnat - Exposició ODS - Explicació de l'exposició: “OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS) – DE LLEIDA AL MÓN” (veure annex c)
Descripció: <p>L'activitat es durà a terme al Centre Cívic de Balàfia, del 29 d'octubre al 26 de novembre.</p>

En aquesta exposició els i les joves coneixeran els projectes que, tant l'Ajuntament de Lleida com les diferents ONGD de Lleida, duen a terme a diferents països dels sud.

Aquesta pot ser visitada de forma lliure pel professorat i l'alumnat, com també hi ha la possibilitat de esdevenir una activitat guiada per part de la tècnica de cooperació de l'Ajuntament de Lleida.

2. VISITA A L'EXPOSICIÓ "Dones Refugiades de Palestina: 7 dècades de Resiliència i Dignitat"

Recolzament de l'ONGD UNRWA – Refugiats per Palestina

Data: del 12 al 26 de novembre de 2018

Organitza: ONGD UNRWA – Refugiats per Palestina, en col·laboració amb l'Àrea de Cooperació/Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: ONGD UNRWA

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: Pati de la Paeria

Nº participants: Una classe per passi

Temps: 1 hora

Objectiu:

- Donar a conèixer el treball que l'ONGD UNRWA – Refugiats per Palestina, realitza a terreny.

Recursos:

- Professorat i alumnat
- Exposició ODS
- Reserva prèvia

Descripció:

L'exposició estarà ubicada al pati de la Paeria del 12 al 26 de novembre de 2018, donant a conèixer el treball de l'ONGD a terreny. Es preveu la guia de l'exposició així com també la realització de dinàmiques al voltant dels Drets Humans i el Gènere.

Per tal de reservar visita i guia, cal contactar amb:

Núria Francolí i Sanglas
Tècnica d'Educació per una Ciutadania Global
UNRWA Catalunya
catalunya@unrwa.es
Tlf. 692 73 35 54

La ONGD UNRWA disposa d'un dossier d'activitats a la carta ¡Truca i informa't!

3. INTRODUCCIÓ ALS ODS

Data: A concretar de forma individual per cada INS

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 1h aproximadament

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16.

Recursos:

- Aula, taules i cadires
- Alumnat
- Pissarra i guix
- Bolígrafs i paper
- Pc, projector i altaveus
- Curt introductori
- Tècnica de cooperació
- Full dels "Objectius de Desenvolupament Sostenible" (veure annex i)

Descripció:

Per poder introduir els ODS en l'aula i que els alumnes puguin conèixer de primera mà els Objectius a partir de reflexions, aquesta es una bona activitat per començar.

Pel moment en què els estudiants entrin al saló, cal que la següent pregunta estigui plasmada a al pissarra:

“Quins són els principals problemes que enfronten les persones en la nostra comunitat / país / món?”

En parelles, els i les estudiants intentaran identificar alguns dels problemes més grans que enfronta la seva comunitat, el seu país o el món en general.

S'apunten a la pissarra els suggeriments dels grups.

A continuació, es mostra als i les estudiants els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), assenyalant quins objectius es relacionen amb els problemes que s'han identificat.

Compari la seva llista de problemes amb Els Objectius Mundials, que es mostren davant.

Al final, es pot visionar el curt **“El Fondo de los Objetivos de Desarrollo Sostenible, un compromiso global”**, del Fons per als Objectius de Desenvolupament Sostenible (SDGF); com també d'altres d'explicació introductòria. Amb això, s'intentarà crear una visió global de què són els ODS i què engloben, arran de les aportacions de l'alumnat.

Es pot utilitzar l'Apèndix 1 en cas necessari, on estan exposades diferents problemàtiques a nivell mundial com: pobresa, guerres, mala educació, falta d'aigua, fam, canvi climàtic, desigualtats de gènere, desigualtats de recursos....). Tot ho trobareu en l'enllaç <http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2016/07/1-A-Global-Goals-Assembly-ES.pdf>

4. CINEFÒRUM DELS ODS I DEBAT A L'AULA

Data: Desembre de 2018

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 2h aproximadament (dues classes/dues sessions)

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Recursos:

- Aula i cadires
- Alumnat
- Professorat
- Pc, projector, altaveus
- Curt/pel·lícula/documental

Descripció:

Un debat, és una oportunitat per exposar i escoltar les diverses visions i opinions que es tenen sobre un tema, destinant el mateix temps a cadascuna i posant tots els arguments damunt la taula. Us deixem algunes pel·lícules i documentals relacionats amb la temàtica del Desenvolupament Sostenible per si en algun moment es vol realitzar un Cinefòrum amb els i les alumnes.

La proposta de pel·lícules i documentals:

- **“Food Inc”** (EE.UU., 2008)
- **The Cove** (EE.UU., 2009)
- **Oceanos** (França, 2209)
- **Comprar, tirar, comprar** (Espanya, 2010)

- **La ultima hora** (EE.UU., 2007)
- **Plàstic Planet** (Alemanya-Austria, 2009)
- **Sushi, the global catch** (EE.UU., 2011)
- **Earth** (Reino Unido, 2007)
- **The age of stupid** (EE.UU., 2009)
- **Waste Land** (Brasil- Regne Unit, 2009)

Passat el visionat de la pel·lícula, es passarà al debat sobre el tema.

5. CINEFÒRUM PER A LA PAU I DEBAT A L'AULA

Data: 30 de Gener de 2019 (Dia Internacional per la Pau)

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 2h aproximadament (dues classes/sessions)

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la pau.

Recursos:

- Recull de curts
- Pc, projector i altaveus.
- Aula, cadires.
- Alumnat
- Professorat

Descripció:

L'activitat és el visionat d'un Cinefòrum per la Pau, tallers de passió de pel·lícules per treballar l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) número 16: *Pau, justícia i Institucions sòlides*. Seguidament es dura a terme un debat per tal de treballar el tema. Sempre adaptant-nos a les edats amb les que estem treballant.

Les pel·lícules que es proposen, adequades als i les joves, són les següents;

Construcció d'una cultura de pau:

- *Oriente es Oriente*, de Damien O'Donell (1999)
- *Ciudad de Dios*, de Fernando Meirelles i Katia Lund (2002)

- *La vida secreta de las palabras*, Isabel Coixet (2005)

El camí de la noviolència:

- *Ghandi*, de Richard Attenborough (1982)
- *The boxer*, de Jim Sheridan (1997)
- *Los educadores*, de Hans Weingartner (2005)

El descontrol de les armes:

- *El senyor de la guerra*, d'Andrew Niccol (2005)

Conflictes armats:

- *En tierra de nadie*, de Danis Tanovic (2001)
- *Hotel Rwanda*, de Terry George i Keir Pearson (2004)
- *La vida es bella*, de Roberto Benigni (1999)

Crítica i anàlisi de la violència:

- *El Bola*, d'Achero Mañas (2000)

Altres:

- *Cesar y Zain*, de Larry Levene (2005)

Un cop acabada la pel·lícula, s'inicia el debat.

6. DINÀMICA SOBRE LA JUSTÍCIA I LES ENTITATS SÒLIDES

Data: A concretar de forma individual per cada INS

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat o la tècnica de cooperació

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 1 hora aproximadament

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Treballar l'ODS 16, en concret el tema de la justícia i les entitats sòlides.

Recursos:

- Aula, alumnat.
- Tècnica de cooperació
- Fulls/bolígrafs/llapisos/gomes/guixos
- Pissarra i guix
- Pòsits verds i pòsits vermells/roses/taronges

Descripció:

Per tal de treballar el tema de la justícia i les entitats sòlides amb aquest col·lectiu, s'introduirà el tema a partir de dues dinàmiques que enceten el tema. Aquestes són:

Justícia: ¿ÉS AIXÒ JUST?

Objectiu: Patir i debatre el tema de la justícia

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: El o la professor/a prèviament ha reunit una quantitat suficient de fulls/bolígrafs/llapisos/gomes/guixos, i redistribuït de manera inequitàtiva entre les taules que ocupen els i les joves de l'aula (encara no presents a l'aula).

Quan els i les alumnes entrin a l'aula, el o la professora informa que avui no es necessari que facin ús del seu material perquè ell/a els hi ha proporcionat damunt de la seva taula (assegurar-se de deixar les motxilles apartades, on no puguin recórrer al seu material). Inicien la classe. Durant aquesta es demana la participació dels i les joves, ja sigui fent apunts o sortint a la pissarra. Aquella persona que no disposi de material, no se li proporcionarà i d'alguna manera, quedarà exclosa de la dinàmica normal de la classe, cosa de la que haurà de ser informat/ada pel professor/a.

El o la professor/a cal que es dediqui a observar la classe i les seves reaccions individuals, així com també els rols que n'apareixen (el que es queixa agressivament, el que ho fa passivament, assertivament, el o la que no diu res, el o la defensora del poble, etc.)

Un cop que els joves se'n adonin de la dinàmica del o la professora (10 o 15 minuts màxim), s'entra en debat amb, per exemple, les següents preguntes:

- "¿Cóm us heu sentit?; ¿És això just?; ¿Què voldríeu haver fet?; ¿Quina podria haver estat la solució?; ¿Podeu imaginar això a nivell mundial?; ¿Què hi podem fer?", etc.

Es treuen conclusions grupals.

Entitats sòlides: POSITIU I NEGATIU

Objectiu: Afavorir la confiança.

Temps: 20 minuts.

Desenvolupament: Reprenent la dinàmica anterior es reparteix un pòsit verd i un vermell a cada jove. Cal que durant uns minuts, cada jove de manera individual, pensi en una característica personal positiva, cal tenir, o quina negativa, i cal evitar, en relació a confiança. Un cop ho té, ho enganxa a la pissarra i ho posa en comú, si vol. Quan estiguin tots els pòsits, el o la professora sí ho posa en comú.

Es pot fer una conclusió final relacionant les temàtiques de les diferents dinàmiques, en relació a l'ODS 16. Temporalitzat en els 5 minuts finals.

7. DESCOBRIM, COMENTEM, APRENEM

Data: A concretar de forma individual per cada INS

Organitza: Àrea de Cooperació/ Regidoria de Participació, Drets Civils i Cooperació – Ajuntament de Lleida.

Implementa: El professorat

Col·lectiu a qui va adreçat: Alumnat de secundària i batxillerat de tots els instituts de Lleida.

Lloc: INS participants

Nº participants: Grup classe

Temps: 1'5h aproximadament

Objectiu:

- Conscienciar sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Recursos:

- Aula i cadires
- Alumnat
- Professorat
- Ordinadors
- Relació de pàgines Web i notícies relacionades

Descripció:

L'activitat tracta de prendre un espai de la dinàmica de classe ordinària, per tal de dedicar-la ara a la descoberta per part dels propis joves d'altres temes d'interés com pot ser el treball per part de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) en l'àmbit de la solidaritat i la cooperació al desenvolupament sostenible.

Cal reservar la sala d'ordinadors del nostre Institut i per petits grups, d'entre 2 i 4 persones, entrar a la pàgina Web de les NACIONS UNIDES <http://www.un.org/es/index.htm>. A partir d'aquí es deixa als i les joves descobrir el material que es mostra en aquesta pàgina, que va des de la teoria pròpia del tema en qüestió per tal d'aprofundir; fins a notícies i vídeos relacionats Alguns dels vídeos interessants són:

- *La història que tú estas formando*
- *El mundo debe invertir en desarrollo sostenible*
- *Desarrollo sostenible a ritmo de hip hop*
- *El tren de la sostenibilidad*

L'objectiu es treballar un altre centre d'interés, dins els continguts curriculars educatius.

Un cop acabada aquesta primera part, es posen en comú els dubtes e interessos, i es comenten i s'expliquen en gran grup i amb el suport del professorat.

**Dades de contacte per a aquelles activitat que requereixen del recolzament
de la tècnica de cooperació:**

Àrea de Cooperació

Regidoria de Participació Ciutadana, Drets Civils i Cooperació.

Àrea de Cooperació Internacional

Av. Tortosa, 2 (1a planta) - Edifici Mercolleida

Persona encarregada del programa: Cristina Orgaz

Telèfon 973 700 457

E-mail: corgaz@paeria.es/ cooperacio@paeria.cat

Horari de 9 a 14h

6. AVALUACIÓ

Un cop finalitzat el projecte, es té previst la realització de l'avaluació del mateix en col·laboració amb el professorat de les escoles e instituts participants.

D'aquesta actuació s'informarà en el seu moment.

7. ENLLAÇOS I PÀGINES D'INTERÈS

<http://www.cursosderse.com/ods>

www.los17ods.org

<http://www.sdgfund.org/es>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ppwx1J-x1A>

www.undp.org/content/undp/es/home/sustainable-development-goals.html

<http://www.un.org/sustainabledevelopment/es/health>

www.un.org/sustainabledevelopment/es/news/communications-material/

www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/

<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/es/all-lesson-plans/>

<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/es/>

<http://www.un.org/spanish/milenio/ares552.pdf> (*Declaración del Milenio, Asamblea Nacional de NU*)

[http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/post-2015/FAO TI 14themes Spanish.pdf](http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/post-2015/FAO_TI_14themes_Spanish.pdf)

(*FAO, Metas e indicadores para la Agenda de Desarrollo post-2015 y los Objetivos de Desarrollo Sostenibles*).

8. ANNEXES

a. Fitxa dels 17 ODS

ODS 1. Fi de la pobresa	ODS 2. Fam zero
ODS 3. Salut i benestar	ODS 4. Educació de qualitat
ODS 5. Igualtat de gènere	ODS 6. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tots/es
ODS 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tots/es	ODS 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tots/es
ODS 9. Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació	ODS 10. Reduir la desigualtat en i entre els països
ODS 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, assegurances, resilents i sostenibles	ODS 12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles
ODS 13. Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes	ODS 14. Conservar i utilitzar en forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible
ODS 15. Protegir, restablir i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de forma sostenible, lluitar contra la desertificació, aturar i invertir la degradació de les terres i posar fre a la pèrdua de la diversitat biològica	ODS 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tots i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells
ODS 17. Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible	

b. Fitxes de les 5 esferes

ESFERA: LES PERSONES

ESFERA: EL PLANETA

ESFERA: LA PROSPERITAT

ESFERA: LA PAU

ESFERA: LES ALIANÇES

c. Explicació de l'exposició dels ODS

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS) – DE LLEIDA AL MÓN

DE LLEIDA AL MÓN

1. Descripció

L'Ajuntament de Lleida ha estat des de l'any 1994 capdavanter en la implantació, a escala local, de la cooperació al desenvolupament. En xarxa social i local, hem definit els diferents instruments adequats a la realitat social que ens envolta i hem incidit directa i indirectament en el desenvolupament de diferents projectes de cooperació, sensibilització, emergències i acció humanitària. Es disposa d'un Pla Director de Cooperació 2013-2016, que ha estat el full de ruta que ha marcat les actuacions en matèria de cooperació al desenvolupament i el reflex del que es mostra en aquesta exposició.

Un dels principals resultats de la Conferència de Rio +20 va ser l'acord de desenvolupar el conjunt d'Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en els quals es basa l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. Partint de l'experiència adquirida amb els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, els ODS es plantegen com uns objectius orientats a l'acció, concisos, fàcils de comunicar, limitats en nombre i universalment aplicables a tots els països, tenint en compte les diferents realitats i nivells de desenvolupament.

Els ODS configuren una agenda inclusiva que aborda les causes fonamentals dels pobles i aglutinen esforços per aconseguir un canvi positiu en benefici del planeta. Els ODS es van posar en marxa al gener de 2016 amb l'objectiu d'orientar les polítiques i el finançament del PNUD durant els pròxims 15 anys.

Des de la Regidoria de Participació Ciutadana, Drets Civils i Cooperació considerem que els ODS són una eina per conscienciar la ciutadania del compromís conjunt d'eliminar la pobresa, la fam i trobar la sostenibilitat en un entorn saludable i pacífic.

Creiem que la població i les entitats estem treballant contínuament per aconseguir conscienciar i sensibilitzar sobre temes que provoquen que hi hagi encara poblacions arreu del món que no tenen les necessitats bàsiques cobertes. Amb aquesta exposició volem donar a conèixer tots aquells projectes que s'han realitzat tant des de l'Ajuntament de Lleida com des de les entitats lleidatanes en els últims anys.

En aquesta exposició, podreu veure les intervencions tant indirectes com directes, en diferents camps d'actuació, que es duen a terme a través d'organitzacions no governamentals (ONG) o a través de la Paeria.

La cooperació indirecta es caracteritza per ser una actuació que, des del punt de vista del cicle del projecte o programa, és responsabilitat en totes les fases d'agents que no pertanyen a l'Administració pública, a través de les organitzacions no governamentals per al desenvolupament (ONGD) i altres institucions com, per exemple, universitats o sindicats. L'exposició mostra tots els projectes de sensibilització i cooperació finançats a les ONGD de la ciutat de Lleida.

Aquesta exposició mostra també els projectes de codesenvolupament, definits com a projectes de cooperació mixta ja que compten amb el suport i tutela de l'Ajuntament de Lleida en la part de formulació i seguiment del projecte, però són alhora responsabilitat dels col·lectius migrants de la ciutat de Lleida. Potencien i promouen la participació de les persones migrades en l'elaboració i realització de projectes de cooperació internacional duts a terme en les seves comunitats d'origen, així com també fomenten la creació de xarxes de coneixement mutu.

2. Objectius i finalitat

La finalitat de l'exposició és donar a conèixer a la ciutadania en general les accions de solidaritat o Cooperació que es duen a terme des de l'Ajuntament i les ONGDS de Lleida en col·laboració amb aquesta entitat.

Els objectius són:

- Mostrar i conèixer els projectes de cooperació que es fan o s'han fet a Lleida arreu del món.
- Conscienciar a la població sobre accions de solidaritat i cooperació que es fan al món des de Lleida.
- Treballar de manera constant entorn als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

3. Col·lectiu a qui s'adreça

Ciutadania de Lleida en general.

4. Temporalització

Exposició itinerant durant 12 mesos a diferents espais de Lleida (12), on poder exposar. El primer lloc, al pati de la paeria del 28 de maig al 12 de juny de 2018.

5. Recursos/Estructura

L'exposició consta de 18 rollers, tamany 2x1, amb estructura pròpia. A més, consta d'un plafó o roller central, tamany 4x3, amb estructura pròpia i impressió a ambdues bandes, d'acord amb els models següents;

PROJECTES EMERGENCIES I ACCIÓ HUMANITÀRIA

Des de l'Ajuntament de Lleida es planifica l'ajut humanitari com una resposta ràpida (acció- informació) de la ciutadania de Lleida destinada a pal·liar greus conflictes i catàstrofes humanitàries que s'esdevenen arreu del món.

Es reportarà tant en compte que en acció i cooperació a les zones afectades per un desastre que es desenvolupa de forma inesperada i durant les últimes temporades i les zones que són d'interès especial per la ciutat, per tal de fer front a les necessitats que es presenten.

Qualsevol ciutadà que tingui informació sobre zones afectades per un desastre, pot contactar amb el departament de cooperació internacional i acció humanitària de l'Ajuntament de Lleida.

Qualsevol ciutadà que tingui informació sobre zones afectades per un desastre, pot contactar amb el departament de cooperació internacional i acció humanitària de l'Ajuntament de Lleida.

Qualsevol ciutadà que tingui informació sobre zones afectades per un desastre, pot contactar amb el departament de cooperació internacional i acció humanitària de l'Ajuntament de Lleida.

PROJECTES DE COOPERACIÓ DIRECTA

Hi ha moltes accions de desenvolupament que responen al compromís de les localitats del nord i del sud per aconseguir un desenvolupament social, polític, econòmic i cultural. La nostra acció local ens ha dut a establir diferents línies d'acció, les quals ens són el paradigma de l'acompanyament cooperatiu directe:

- L'acompanyament amb la línia de treball de la cooperació directa, que té com a objectiu el suport i l'administració dels projectes de desenvolupament de les localitats del sud.
- L'acompanyament amb la línia de treball de la cooperació directa, que té com a objectiu el suport i l'administració dels projectes de desenvolupament de les localitats del sud.
- L'acompanyament amb la línia de treball de la cooperació directa, que té com a objectiu el suport i l'administració dels projectes de desenvolupament de les localitats del sud.

COOPERACIÓ BILATERAL

Voluntaris 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021

Cooperació amb el Sahel 2017, 2018, 2019, 2020

Compra de llibres per arribar als col·lectius de baixa renda per l'Ajuntament

AGERMANAMENT

Cooperació amb el Sahel 2017, 2018, 2019, 2020

Cooperació amb el Sahel 2017, 2018, 2019, 2020

Cooperació amb el Sahel 2017, 2018, 2019, 2020